

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
вносить: в Австрії:

на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденного ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тиждень 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі числа по 10 сотинків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо рукою ми серце і віра руска“. — З Русланових поглядів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских свят о 5 год.
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського ул. Я-
гайлонська ч. 3.

Рукописи звертає ся лише з
попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
є вільні від порти. — Оповістки
звичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надіслан-
нім“ 40 сот. Подяки і правди
дonesеня по 30 сот. від стріч а

Мирові надії.

(X) Італійський міністер заграничних справ Сан Джюліано виголосив в парламенті промову про міжнародне положення взагалі а про заграничну політику Італії з окрема, котра ясні і свідомі цілі виводи про наміри Італії на Балкані а також що до Альбанії, его поклик до деяких держав тридержавного порозуміння щоби залишили свої жадиби що до Середземно-морської політики зустрінуть ся неперечно всюди в загальним признанем.

Особливож що до Австро-угорської монархії треба окремо підчеркнути уступ в промові Сан Джюліано про взаємини Італії з Австро-Угорщиною. Для Австро-Угорщини і Італії наспіла доба спільности інтересів і нема іншого виходу, як поладити і перевести весь обсяг балканських справ в найтіснішій порозумінню. Особливо що до альбанського питання згоджують ся зовсім інтереси обидвох монархій. Для Італії, як і для Австро-Угорщини є незалежна, повна життя Альбанія *conditio sine qua non*. Так само з великим вдволенем треба прийняти і се, що мін. заграничних справ Сан Джюліано сказав про Середземно-морську політику. Часи, коли то такий Gabriele d'Annunzio міг співати про „Mare amarissimum“, про „mare nostrum“, вже проминули. Адриатичне море стало спільною областю, а Середземне море міжнародним. Ані Англія, ані Франція, ані Італія не можуть бути самодержавцями сего моря, бо оно має остати отвертим для всіх народів.

Зрозуміла Італія, але також і нарід італійський, як се можна бачити з одушевлення, з яким прийнято загально річ міністра Сан-Джюліано в італійським парламенті, де може Італія стати великою і могутньою. Італія на оставку навчила ся, що она може лише в

тридержавним союзі найти умовини для свого зросту в будучині. Часи екстратур, часи кокетованя з сусідним побратимчим народом і обидвома іншими державами тридержавного порозуміння на щастє Італії належать до минулих. Річ міністра Сан-Джюліано є одначе не тільки заявою непохатної вірности тридержавному союзові, але що ще також важне єсть она потвердженням мирових бажань тридержавного порозуміння.

Вірадянній вісті з Риму слідує користні звістки з осередків Європи, а також з Балкану надходять неперечні докази загального мирового настрою. „Аж сьогодні можна сказати, що Європа зрозуміла себе. Потреба миру проявляє ся повсюду зовсім виразно. Треба ще однак буде поконира дикі перепони, прояснити деякі непорозуміння, але щире бажанє миру віднесе побіду також над вступуючими ще перепонами.

Відбудуть ся ще пересправи між Росією і Австро-Угорщиною, котрі виходять з того справедливого погляду, що погляди про альбанське питанє допускають можливість компромісу. Справа розмеження Альбанії, одно з найтрудніших і найбільш дразливих питань, буде розв'язана дипломатичною дорогою, а при тм окрім деяких менше важних питань становить нашої монархії буде відповідим способом узгляднене.

Болгарія і Румунія піддали осудови не-
ляких держав спів між собою, котрий вида-
вався таким грізним і поважним. Розважне
становище Румунії і розумна уступчивість
болгарського правительства будуть належно
оцінені в переговорах про питанє що до Си-
лістрії. Обидві держави вийдуть добре на ди-
пломатичній міжнародній поладі погра-
ничного спор.

Війна між Туреччиною а балканськими
державами добігає до кінця. Обидві сторони
спірні фінансово, економічно і морально ви-

черпані. По обох сторонах проявляє ся вели-
ке знесилєне вогне щораз нагляднішє. Во-
єнні амагавя під Адрианоподем і на Галіполі
та коло Скорди поступають вельми пи-
няво.

Відвага, саможертва, хоробрість, що про-
являла ся з почином війни, щезла по оби-
двох боках. Туреччина вже подала нові усло-
вини мира, а порученя турецького мужа довіря
Гаккі-паші, є в дійсности, як запевняють, та-
кого рода, що при нових мирових перегово-
рах можна напевно сподівати ся користного
вислідку. Болгарське правительство, а також
кабінети в Білгороді, в Афинах і Цетинії вже
повідомлені про умовини мира. Можна споді-
вати ся, що балканські держави покористую-
ть ся сею нагодою, щоби простягнути руку
Туреччині повитати і положити раз кінець
безхосенному проливу крови в найближшій
часі.

Тим способом є надія, що так горячо
бажаний мир буде небагом заключений і см
закінчить ся страшно кривава балканська
боротьба народів.

Огляд часописий..

(„Гром. Голос“ про пересилєня в Укр. парлам.
Союзу).

Ми вже перед кількома днями подали
виймки з народно-демократичних і буковинь-
ських часописий про пересилєня в Українським
парламентарним Союзі, в котрім грають ролю
не так справи політичної тактики, як радше
личних амбіцій і анімоцій.

„Гром. Голос“ висловлює ся, що „по-
думці радикальних послів потреба тепер ве-
сти в парламенті найострійшу обструкційну
тактику, якаби довела або до розбитя парла-

менту, або до уступленя теперішнього віролом-
ного правительства.

Такої самої думки є також декотрі на-
ціонально-демократичні послів, які запевняють,
що вони для такої тактики можуть здобути
більшість в своїм клубі. Натомість нема на-
дії, аби вразі узнання справи тактики за спра-
ву союзу, більшість членів „Союзу“ а з о-
сібна буковинські послів згодили ся на таку
тактику.

Дальше зазначає „Громадський Го-
лос“, що:

„Рішенє справи лежало в руках націо-
нально-демократичних послів, котрі по окре-
мій нараді ухвалили відложити сю справу до
слідуючого засідання Союзу, яке доси не від-
було ся. Національні демократи виступили з
Союзу.

В сей спосіб вибухла в „Укр. Союзі“
криза, про яку згадують часописи. Як та кри-
за закінчить ся, годі предвидіти, бо в нарадах
парламенту наступила перерва. Наразі всі три
українські клуби ухвалюють свою тактику
окремо, яка на вні виходить одноділа. Радика-
льні послів привитали першу появу прези-
дента міністрів в парламенті по зірванню пе-
реговорів криками і свистами. Національні
демократи внесли два запити до президента
палати, в яких вискакали своє обурєне по
причині віроломного поступованя правитель-
ства. Буковинські послів в повній палаті не
взначили доси свого становища, однак оден
з них, посол Лукашевич, в фінансовій комісії
поступає в порозумінню з прочими українськи-
ми членами сей комісії Будзиновским і Голу-
бовичем, які ведуть замасковану обструкцію
спричиняючи своєю тактикою відкладанє за-
сідань сей комісії.“

А згадавши про податкову реформу, до-
магає ся „Громадський Голос“, щоби укра-
їнські послів ніяк єї не допустили а поборо-
вали рішучо.

Semper idem.

(Гадки провінціонала на тему словесної та
азбучної війни).

(Конець).

Так само з формами. Мало того, що в
якімсь говорі ви чуєте не і (приміром са-
м и не сам і), але пам'ятайте, що цілі по-
коління вчили ся вимовляти і, що цілі тисячі,
а може й мільони книжок так, а не инакше
тую форму пишуть, що на великим просторі
нашої країни нарід також так говорять і най-
вам не захочє ся притомом новости вво-
дити.

З новимиж словами, на нашу думку
треба поводити ся не менше обережно. Чу-
жих, але міжнародних слів не спішим ся чим
скорше викидати. Можуть они бути в других
языках, най будуть і в нашім. Коли би ми
мали свої власні вислови для таких понять
як електрика, театр, механіка, то нарід сля-
чи так, мусів би вчити ся і тамтих, старих
міжнародних слів, або мусів би при кожній
нагоді заглядати до словаря. От приміром —
руханка. Кілько вже й не пишеть ся ру-
х а н к а, замість гімнастика, а прещінь чим
приняло ся се слово? Видно, що оно не дуже
й потрібне. Як прийде пора — прийме ся.
Язык — се живий організм; він не любить
насилства. Чудово творить всілякі слова наш
сільський люд; перше всього дивим ся, чи він
не має такого вислову, котрого нам в літера-
турній мові недостає і прислухаймо ся, як
він его вимовляє. Алеж не вчім ся вимо-
вляти від народу чужих слів, бо вийде за-

місь геометрії — галаметрії, замість інжі-
нер — ганджимир і подібні пісєнітніці.

Не жадайте, щоби ми нині писали і го-
ворили географія, хвилософія, галоші, галу-
кінакія і т. д., бо се немилосердно ріже наші
уши, поганить мову і затирає значєня слів.
Най отсі чужі вислови остануть ся такими,
як ми їх привикли чути в інших мовах.

І ще одно. Покраїли нас чужі держави
кордонами, не краймож себе самі. Не робім
поділу нашої мови на галицьку й українську.
Нічо дивного, що в тій мові є деякі відмінні
і місцеві питоменности, бо простір, на ко-
трім мешкають Українці, величезний. Не ди-
ваймож ся, що Перемишляк ріжнить ся де-
чим у своїй мові від Полтавця і не вимагай-
мо, щоби усі намагали ся говорити і писати
так, як приміром писана „Рада“.

Не поприкаймож себе, що мовляв я пи-
шу, як слід, а ти „по галицькому“, так як би
ся „галацька“ мова не була українською і
як би она нікуди не годила ся.

І дивне диво, що з такими докорами
виступають не люди, що знають ся на річ
(приміром проф. Кримський) а якийсь
незнайко, котрий до недавна цєнькає по ро-
сійски, а може що йно в Галичині навчав
ся дещо українського языка. Роблять се най-
частійше так звані „критики“, а властиво
рецензенти тая порода людей (розуміє ся у
нас), що про все буде тобі торочати, а нічо-
го не знає. (Знаменито описав їх д. Грицай
у фейлетонах „Діла“).

Не забуваймо о тім, що нема ніякої га-
лицької і негалицької мови, а є тільки одна —
українсько-руська, на цїлій великій території

від Карпат до Дону, з невичерпаним бога-
цтвом слів і зворотів та з доволі численними
місцевими питоменностями. Тою мовою пи-
сали свої чудотвори Котляревський і Шаш-
кевич і Шевченко і Федькович, а хоть у ко-
жного з них є дещо свого, місцевого, то все
таки сні українсько-руські письменники, а мо-
ва їх не инша, лише українсько-руська. Не
викидаймож нам, ані гуцульських чудових ви-
словів, ані долівських зворотів, бо хто любить
свій язык, той не рад его зубожувати, лише
хотів би збогатити. Намагаючись ся говорити,
не так, як нас рідна мати зпід Снятина, або
зпід Ярослава учила, тільки так, як собі спів-
робітники якоїсь часописи при зеленім столи-
ку придумують, ми зубожуємо свою мову і
робимо її „гуглявим недорікою“.

Ина річ, що так звана літературна мо-
ва повинна стреміти до того, щоби она стала
одною для цілого нашого народу, щоби мала
ті самі форми, а навіть, о скільки се можли-
во, одну правопись. Але таке діло робить ся
звільна, обережно, любовно, а не так напра-
сно, згрідливо і зідливо, як у нас хочуть ро-
бити.

Дещо гарного є за кордоном, берім ми
від них, дещо доброго в нас, най они від нас
переймають, але вимагати, щоби цілий народ,
або навіть тільки вся его інтелігентна вер-
ства говорила так, як собі який небудь „ре-
цензент“ бажає — се прещінь сьмішне і не-
доладне, а всякі глусованя таких „цілому-
дренних“ добродіїв на „галицьку мову“ оста-
нуть ся звичайною уличною лайкою або й
простою, жидівсько напастю. Найбільше на-
ше нещастє то власне отсі наші всезнайки,

Они самі нічо не вміють, а других беруть ся
вчити, они то найгірше і лають на якусь ні-
би то галицьку мову, забуваючи, що там де
йде о таке добро, як рідна мова, треба по-
збути ся всіляких особистих амбіцій та заба-
ганок, треба хотіти одного добра тої мови —
тай годі.

Хто що має гарного й доброго, най дає,
най збогачує наш словесний скарб, а як хто
і принесе якесь негодяче слово, то можна его
усунути без крику і вереску, без злоби і глус-
ованя, як на культурних людей пристало. А
прийме ся вже раз якесь нове слово, коротке,
звучне, підходяче, якось приміром з в і т, так
держати нам его, як добрий набуток, а не
викидати на кількох літах, щоби зробити мі-
сце зайді „справозданю“. Бо, коли будемо
що кілька літ уводили і викидали слова та
змінляли разураз правопись, то і своїх до лі-
тературної мови вразимо і перед чужими ви-
ставимо її на наругу, а того хіба ніхто з нас
не хоче.

І ще одна замітка. В останній язиковій
полеміці виявило ся, що ми не тільки гарно
писати й говорити, але також чємно та лю-
дяно поводити ся не уміємо, що у нас нема
гідного пошанівку для людей старших, або
й цілком старих, котрі весь вік свій чєсно
та хосенно трудили ся для свого народу. До
таких людей навіть тоді коли они помиляють
ся треба звертати ся з пошаною та витика-
ючи їх похибки, не чинити їм прикрий обиди,
бо нема нічо поганішого над вид заслуги,
котру беруть на глум. В теперішних тріво-
жних часах, ошадіть нам того виду, панове!

Н. М.

„Як заграють в парламенті українські трубки і свиставки — пише радикальний посол в „Гром. Голосі“ — і то під теперішню пору, то я глибоко переконаний, що зараз першого дня правительством або само уступити, або замкне парламент, або зробить одно і друге!

„Я переконаний також, що якби правительством було лише певне того, що українські послы такий намір виконують, то зробили б все, аби лише не допустити до його виконання. А було б воно лише тоді певне того, якби пересвідчилося, що у нас політика Василька і Костя дійсно збанкрутувала. Василько вже сам признаєся до такого банкрутства в газетах. А Кость? Президент „Українського Союзу“, голова „Українського клубу“, „Народного комітету“, провідник найсильнішої української партії, яка в парламенті числить 18 послів, кандидат до ордерів і баронівства? Воно певно тяжко до сего призначитися, але для добра народу конче! І чи може граф Штірк вірити в таку „чинну“ обструкцію українських послів, як їх провідник доси з ним „конфери“ мовби з найліпшим своїм приятелем? Очевидно, така обструкція малаби певно свої користні наслідки лише тоді, якби її виконало не лише кількох там якихсь „нарваних“ радикалів, але всі заступники українського народу бодай з Галичини!

„Тож країна пора павам національним демократам над тим призадумати ся і використати послідну вже може „сприяючу хвилину“.

Так пише радикальний посол, а тим часом і воскресне „Нове Слово“ кує коромоли і пускає несотворені висти в світ, про котрі „Діло“ так висловлює ся:

„Сензаційне та — неправдиве. Нинішнє „Нове Слово“ приносить дві сензаційні висти. Одна — що „др. Евген Олесницький, геніальний організатор нашого найбільшого і найважливішого товариства“, сповнивши свою задачу в сім товаристві, уступає з нього з огляду на потребу поратования здоровля і з уваги на одностороннє ухвалення на вічу в Ходорові запис, щоби він вернув ся до парламенту, „де його поміч в сім для нас важкій порі конче потрібна“. Друга знов вістка така, що др. Кость Левицький „вадуме рішучо зложити всі три головодства“ (Народного Комітету та парламентарного і соймового клубу) та полішити собі тільки парламентарний і соймовий мандат, а се з причини „знеохочення і зраження до політичної діяльності, спричиненого невдачами в університетській справі і в справі соймової виборчої реформи“. — Хоча друга вістка ще сензаційніша від першої і хоча походить вона, як впевняє „Нове Слово“, з „віродостойного жерела“, — не претендуючи зрештою на „авторитетність“, таки можемо заявити, що се „віродостойне жерело“ — помилилось, бо вістка ся — від початку до кінця неправдива.“

Очевидно крайнє народно-демократичне крило накладає з радикалами, щоби у свої руки захопити керму політики. Чи на тім виїде добре наша народна справа — вельми сумніваємо ся.

Допись з Бучаччини.

(Організація народної оборони.)

Щирою радістю забило ся серце, коли я прочитав в 8. ч. „Свободи“ вступну статтю Пана посла до парламенту Др. Льонгана Цегельського під заголовком: „Організуємо народну оборону“. — Та не мале розчароване наступило, коли я звернув більшу увагу на отсей уступ тої статі: „Тому найвища пора нам, галицким Українцям, і то без ріжниць і партій — чи національним демократам, чи радикалам, чи укр. соціалістам... взяти ся і собі організувати як найскорше свою національну оборону. Та організація повинна бути міжпартійна. В тім ділі не можна ділити ся на партії бо воєнний час партій не знає. В тій справі мусить наступити порозуміння між всіма укр. партіями, аби одна другій не кирнула та не псувала загальної роботи і одушевлення“.

Читаю, тай очам не вірю облуді тих слів:

„Тому найвища пора нам, галицким Українцям і то без ріжниць партій — чи національним демократам, чи радикалам, чи

укр. соціалістам, організувати національну оборону“.

Отже п. Цегельський кличе: „Не вільно ділити ся на партії“ а вже сам поділив і виключив мовчанкою партію христ.-супільну. — „В тій справі мусить наступити порозуміння між всіма укр. партіями“ — можна вносити, що з всіма, лиш не з партією хр.-супільною. І так має виглядати любов до народу проводирів? І в хвилі напевно історичній горлає ся про конечність спільної акції всіх партій українських, а виключає ся партію, яка в своїй практичній програмі жертвує свому народови більше як яка инша партія, а то любов до народу та і живу сьв. католицьку віру. А може авторови сеї статі не звісно, що єсть якась там укр. партія христ.-супільників? Партія, яка за так короткий час свого життя, здобула серця здоровішої частини нашої інтелігенції і селян. — Та хотій в згаданій статі нема покликати і до партії хр.-супільної, то можна бути певним, що она в сій акції оборонній кирнати не буде, бо не має звичаю. Протинно визнаючи її посвятили певно більше сил для сеї організації, як всякі народовці, радикали та й навіть соціалісти.

Однак ваколи дійсно комусь там залежить на щасливій долі свого народу, то вже практика (от хоть би теперішнє кандидованє на посла) повинна научити, що треба руководити ся розумом політичним а не вузько-демократичним.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварях, торговлях і привидувати нам нових передплатахників в кругах своїх знайомих.

Війна на Балкані.

З воєнного видна.

„Matin“ доносить з Адрианополя, що бомбардованє кріпости відбуває ся тепер у вельми енергичний спосіб. „Berl. Morgen Post“ одержує з Адрианополя приватний лист, в яким доносить, що середників пожари в кріпости є досить, лише нема вугля.

З Софії телеграфують до Берліна, що нині мають виконати генеральний приступ на кріпость Адрианополя.

Греція розширила блокаду побережя аж до Драча.

Урядовий турецький звіт звіщає, що оноді через непогоду спочивали всякі воєнні операції. Стан здоровля армії є вдовольняючий.

Війна о честь народу.

„Tanin“ виступає проти твердження, немов би дальше веденє війни було непотрібне. Не боремо ся о Адрианопись, лише о честь народу, а коли би навіть Адрианопись впав, не зложимо оружя. Мимо сеї статі, яка, як здогадують ся, походить з молодотурецьких кругів, в дипломатичних кругах панує пересвідченє, що також турецьке правительство бажає собі заключеня мира.

Справа мира.

„Polit. Corr.“ доносить з Лондону: Перебіг обміня думок з верховодячими турецькими личностями вказує, що бажанє мира в Царгороді росте, що із загального положеня на воєнним видні дипломатія відносить вражінє, що конєць війни зближає ся. Готовіст до порозуміння дійшла у воюючих сторін до сеї степені, що можна надіяти ся скорі згоди Порти на пораду, уділену їй великодержавами і розпочатя мирових переговорів.

Грошові справи.

Турецьке міністерство скарбу переговорює з банками в справі позички 500.000 тур. фунтів. Джавід бей виїхав до Парижа і Лондону в справі значнійшої позички.

Як зачувати, Італія виплатить в найближших днях Туреччині 50 мільонів відшкодованя, предвидженого в льозаньскім договорі. А що Туреччина взяла вже значний зачет, до виплати остає решта.

Румунсько-болгарський заколот.

Вістку, немов би Росія і Німеччина одержали від великодержав мандат до посередництва в румунсько-болгарскім спорі, означують в берлінським уряді загран. справ неправ-

дивою. Тепер ведуть ся переговори між великодержавами, а іменно на конференції амбасадорів в Лондоні що до способу вмішаня великодержав, яке, по всякій ймовірности — буде мати форму збірного кроку. Не є виключене, що румунсько-болгарські переговори будуть в пізнійшій часі перенесені до Петербурга.

Агенція Стефанього доносить з Лондону: Тому, що Болгарія згодила ся на передачу спору з Румунією під рішенє 6 великодержав — не лише під їх посередництво — великодержави роздумують тепер над тим, чи не належало би запитати Румунію, чи і она не схотіла би зложити рішеня в руки великодержав, бо через се сир миг би бути скорше і певнійше поладжений.

Німецько-французькі уоружованя.

Нова німецька військова пропозиція про побільшенє армії має бути ще перед святами внесена в парламенті.

Рівночасно з сего вісттю надходить друга з Парижа, що вчєра мало розпочати ся зі сторони Франції скріпленє війська на східній границі, а також, що французьке міністерство війни предложить палаті послів начерк закова про введење трілітної військової служби для всіх родів оружя без ніякої полєкші.

Берлінський дописець „Die Zeit“ говорив з одним із французьких дипломатів про німецько-французькі уоружованя. Сей дипломат не скриває, що нові військові пропозиції в Німеччині мусили викликати величезне занепокоєнє у Франції, бо поки що не повинна була Німеччина так нагло скріпляти своїх рядів. Коли би се було зробленє ізза балканської війни, то була би будь що будь якась покривка до сего, однак нині мусить Франція уважати певною річю, що сї уоруження є лаше проти Франції звернені і випрямити всі сили, щоби із своєї сторони звайти ся серед належного положеня.

Так само друга депеша час „Die Zeit“ про думку англійських кругів стверджує, що Німеччина своєю новою пропозицією викликала занепокоєнє, однак помиляє ся Німеччина, коли думає, що Англія рівнодушно буде придивляти ся сим уоруженням, які безсумнівно є звернені проти Франції.

Боева готовіст Росії і Франції.

Кілька французьких і англійських дневників приписує відручному письму царя і відповіди Поєнкарого особливиє значінє. І так „Temps“ пише, що оголошенє сих письм є незвичайною маніфестацією. Цар Микола — пише — піколи так влучно не означив єства французко-російського Союзу, віколи сей Союз не був так уоружений, як тепер. З оглядом на політичне положенє мировий стан російської армії виносить 1,700.000 людей, а не як звичайно 1,400.000. Наміренє побільшенє німецької армії приневолує також Францію і Росію до подібних змагань, до яких впрочім оба союзники є готові. В хвилі, коли французко-російський союз розпоряджати буде 2 і пів мільоновою армією, не буде небезпеки (!!!) для мира, який хоче (?) і Франція і Росія удержати, коли ніхто не буде міг сказати, що єго до сего мира приневолено.

На міжнародний овид виходить нова, грізна небезпека німецько-французького непорозуміння.

Військові конференції в Шенбруні.

Оноді розпочата під проводом цісаря маршалківска рада трєвала вчєра дальше, а нині покінчили імовірно свої засіданя. Бравли в ній участь архієпи. Франц Фердинанд, Фридрих і Леопольд Сальватор, міністер війни, шеф генерального штабу, інспектор армії і комендант угор. краєвої оборони.

Голоси про положенє.

„Wien. Allg. Ztg.“ містить дуже песимістичну оцінку положеня, бо між Портою і балканськими державами нема найменшого зближеня. Румунсько-болгарска справа не перейшла в нову фазу, а альбанска справа родить нове побоюванє і навіть є виключене, що би перед зібранєм англійського парламенту, то є 10. марця прийшло до виясненя в положеню. Щож до демобілізації, то віденьскі дневники остерігають перед оптимізмом і уважаєм сї чуття за двоєршену подію.

Так само дивить ся і „Die Zeit“, наводячи слова органу міністерства війни „Milit. Rundschau“, який каже, що погляди вчєрашної статі „Reichspost y“ про розпущенє резервістів не мають основи.

Лише „N. fr. Presse“ — як звичайно — оптимістично висловлює ся і уважає близке розоруженє над границєю яко вислід посольства кн. Гогенголього. Є можливою річю — каже „N. fr. Presse“ — що прийде до відкликаня резервістів або обмеженя військових заряджень над північною границєю, однак додає, що остаточнє рішенє в сій справі ще не запало.

Голос „Fremdenblatt-y“.

Супроти вчєрашної заяви гр. Штірґка містить „Fremdenblatt“ статю, в якій до певної степені обмежує оптимізм предсідника міністрів. „Fremdenblatt“ стверджує, що обосторонні державники роблять усі змаганя, щоби непорозуміння усунути, о скільки дасть ся се погодити з обороною найважливіших інтересів; однак оба предсідники кабінетів, як Коковцев так і гр. Штірґк не могли що до конкретних точок давати яких небудь певних заяв і мусили обмежити ся до висловленя надії і бажаня, щоби всі спірні справи були мирно поладжені. На жаль доси не наступило ще вирівнанє непорозумінь; на Балкані трєває війна, а Скутарі і Адрианопись є облягані. До сих найважливіших питань, ще не розвязаних, трєба додати альбанську справу. Згоди що до розмеженя альбанських міст ще зовсім не осягнено; протинно виявляє ся в сій справі значна ріжниця думок. Вирівнанє, вже з сеї причини стрічає ся з трудностями, що австро-угорска монархія як в тих, так в инших, із здійсненєм балканських питань звязаних справах дала вже хіба докази своєї уступчивости. Треба мати перед очима сї факти, щоби виробити собі правдивий образ теперішнього міжнародного положеня. Треба ствердити охоту до удержаня мира в заяві російського і австрійського предсідника, яка повинна ділати успокоючо і оживити надію, що теперішнє пересиленє миє без поважних плутаниць.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— Календар. В п'ятницю: руско-кат.: Онисима; Романа опат. — В суботу: руско-кат.: Памфія; рамо-кат.: Альбіни.

— Московське сьвятотатство в католицькій церкві. Грубою силою, на яку лише стати московських варварів, придушує ся в Росії огонь католицької віри. І то в тім часі, коли вожди православя проливають крокодилові слези... над гнетом не євстуючого православя в Галичині. Нехай подія говорить сама за себе: В Петербурзі є за призволом правительства церков Москалів-католиків, якої парохом, рівнож за дозволом властей, є о. Дайбнер. Оноді в часі недільного Богослуженя, несподівано війшов до сеї церкви православний нарвський єпископ Нікандер, в товаристві кількох цивільних осіб. Підійшов він до вітара і звернув ся до зібраних з промовою, визнаючи до покінченя сьвятині, „бо є она католицька, а православні в ній гіршати ся і навертають“. В церкві повстав переполох. Богослуженє мусило бути перерване. Тоді о. Дайбнер війшов на проповідницю, визнаючи присутних в церкві до збереженя спокою. Як інформують, богато Москалів-католиків звернуло ся до послів в думі, які обіцяли їм, що внесуть інтерпеляцію. З звязи із сим православним скандалем в католицькій церкві, Нікандер звернув ся до петерб. митрополита Володимира з проською о замкненє церкви, або о приказ для о. Дайбнера, щоби відправляв по латинському обрядови (в сій церкві відправляє ся Богослуженє, як у нас).

Петербургскі часописи (окрім „Нового Времени“ і инших чорносотенних) виступають проти поступованя Нікандра. — Цікаве, чи про се напише „Галичанин“ і „Церковний Восток“.

— Всєсвітний союз християнських академиків. У Відні єсть вже від 18 років всєсвітний союз християнських академиків і має в

40 ріжних краях понад 2.200 філій. Цілюю его є положити тривкі основи, на яких мала би діждати ся здійснення ідея Спасителя. Представники сего союзу їздять по ріжних краях і ознакомлюють загал зі своїми цілями. Не минули они і Галичини. Два з них Мр. Роберт Вільдер і Філіпюс були доси в Кракові, де проголосили кілька відчитів. Відтам заго-стили до Львова і уладжують від нині викла-ди: „Християнський рух серед академиків в ріжних краях“, „Борба о характер“ і ин.

— **Зїзд будівничих архітектів.** В понеділок отворено у Відні в салі будинку промислово-го товариства зїзд техніків-будівничих з Ав-стриї. Число учасників доходить до 1000 осіб. Сьвяточне отворене зїзду наступило в при-сутности представників всіх міністерств і вій-ска, заступників краєвого виділу, банкових інституцій, палати послів і вельмож, які по черзі витали зїзд і складали свої желая. Головно надгороджено оплесками промову поса-адника Відня, д-ра Вайскірхнера, почім при-ступлено до вибору президиї зїзду, в склад якої війшли: надрадник будівництва К. Штіб-лер з Відня, радник будівництва Драгос з Праги, ц.с. радник Дворчак з Морави, архі-тект О. Перос з Кракова і радник будівниц-тва Люн з Тироля.

— **Почтові шпигуни.** Недавно удало ся га-лицьким властям вилловити почтових шпигунів в Блудниках, Бродах і Галичі. Часовиси до-носять, що дня 8. лютия переведено трусени-цю в почтовий уряд в Шупарці, борцівського повіта, а по покінченю єї увязнено тамошну почтову експедитку. Занимала ся она шпигунством разом зі своїм братом, підофіцером одного з перемиських полків.

— **Доповняючі вибори до буковинського сойму** з української громадської куриї міст Черво-вець-Серету-Радовець-Сучави-Кіцманя-Вижниця відбудуть ся дня 11. марця. Як звісно, мандат сей був в руках п. д-ра Смалья-Стоцкого, та він зрік ся єго. Кандидатами стають наро-довець др. О. Бурачницький, заступець прокуратора і О. Безпалко, редактор „Бор-би“, укр. соціаліст. Можливе, що ще будуть інші кандидатури.

— **Перенесенє Прохаски.** Зачувати, що ав-стро-угорський консуль в Прізрені, Прохаска, буде перенесений до Пітсбурга в Зєдинєних Державах.

— **Кілько воєнних кораблів вибудовано в 1912. році?** В сьвіжо виданім випуску „Lloyds Register“ поміщено подрібний звіт про ново-вибудовані в 1912 році в цілїм сьвіті воєн-ні судна. Після сего звіту вносять по-ємність всіх кораблів з останнього року о-коло 535.000 тон. Ся поємність перевищує (виключивши 1911 рік, коли поємність була більша о 235.240 тон) пересічний обем кора-блів протягом останніх 19 літ о 217.000 тон.

Подрібно представляє ся поємність в то-нах кораблів ріжних держав, які спущено на море, в такий спосіб:

Англія	28 кораблів з 163.087 товнами
Німеччина	30 „ 99.810 „
Зєд. Держави	15 „ 12.677 „
Япанія	4 „ 56.035 „
Франція	21 „ 55.965 „
Австро-Угор.	7 „ 49.361 „
Італія	35 „ 14.939 „
Росія	1 „ 492 „

Число всіх кораблів, збудованих держа-вами, вносять 33, а загальна поємність в то-нах 32.268. Австро-Угорщина займає отже що до висоти числа тон 6-те місце.

Що до ріжних корабельних типів, то звіт виказує, що панцирні кораблі все ще займа-ють перше місце: в 1911. році збудовано 13 панцирників з поємністю 30.270, отже 1/3 за-гальної поємности. Бовів кружляки, які були доси лише в Англії і Німеччині, є вже тепер також в Япанії; із 4 нововибудованих бовів кружляків в 1912 році 1 припадає на Англію, 1 на Німеччину і 2 на Япанію; они мають разом взявши обем 109.500 тон, а пересічний обем 27.375 тон. Маленький обем має новий іспанський панцирний кружляк, бо всего 15.000 тон. Звичайних кружляків вибудовано в 1912. році 11 з поємністю 48.048 тон і належать они до Німеччини, Англії, Австрії і Італії. З иншого рода воєнних суден (отже торпедо-вців, підводних лодок і інших поменших ти-пів) вибудовано 46 з поємністю 76.811 тон. Найбільше суден вибудовано в Англії.

— **Католицизм в Япанії.** Япанія має загалом 60.000.000 мешканців, а в тім числі 148.573 католиків. Там мають они повну свободу віро-ісповідання: мають одно архієпископство, 3

епархії з єпископами на чолі, 156 місіонарів, 33 сьвітських священників, 422 монахинь, 440 сьвітських катехитів, 222 церков і 39 католиць-ких шкіл з 5.290 учениками.

— **Нова катедра на львівській політехніці.** Збір професорів львівської політехніки постарав ся о утворенє нової катедри, а іменно катедри фарбарства. На доцента предложено й Фрі-лінга, хеміка і б. директора найбільших фар-барських фабрик в Росії. Тепер перебуває він у Львові.

— **Випадки і катастрофи.** З Любляни доно-сять, що оноді в полудне о 12:55 год. дало ся відчутти там легке землетрясенє. Також і в Мєсєні було того самого дня о 5:58 год. по пол. землетрясенє. Трєвало оно 10 минут, але не зробило ніякої шкоди. — З Деви доносять що в Альвінч виконали незвісні доси злочин-ці динамітовий змах на одноповерховий будинок румунської народної школи. Динамі-товий набій вибух в ночі і сильно ушкодив будинок. Завалило ся кілька стін і попукали всі шибї. — Підчас пожежі в Колумбус-Гальвестон, в північній Америці, згоріло 11.000 пак бавовни. Шкода вносить 5 мільонів ко-рон. — На кораблі „Georgia“ „Австро-Амери-кани“, який їхав оноді в ночі з Терста до Венеції, вибух огонь і трєвав до вчєра. Зго-ріло 450 пак бавовни. Шкода величєзні. — З Мадрита доносять, що підчас вибуху в ко-пальні Гізон згинуло 100 осіб, а 200 покалі-чило ся. — Оноді ввав в Полі військовий ле-тун Кльобучар зі своїм літаком, зломив шокі і вибав собі зуби. — В Мільгайм ввав оноді підчас пробного лету з висоти 20 метрів по-ручник Лінке разом з одним підофіцером, який згинув на місці, а Лінке тяжко покалі-чав ся.

— **Кєпеніюда в Австрії.** Дня 21. с. м. одєр-жав начальник стації в Лєондєнбурзі, на Мо-равії, телеграму, що прибудє там на оглядини зєлізничного шляху одєн високий міністерияль-ний урядник. Телеграма приказала вислати окремий поїзд до Зайц. Начальник сповнив приказ і пан „інспектор“ приїхав окремим поїздом до Лєондєнбурга, тут взяв з собою двох низших урядників і виїхав на оглядини. Щойно на дрівці Гая пересьвідчили ся, що „пан інспектор“ є звичайним обманцем.

— **Мировий стан німецької армії.** Після бер-лінської „Milit. Korr.“ будє вносити на осно-ві нового військового закона 649.000 людей (доси 530.000). Сей стан будє зростати що року і дійдє в 1917. р. до 770.000 людей. В домаганнях нових кредитів на військові цілі містять ся також сума 20 мільонів марок на закупно больонів до кермованя системи Це-пєліна.

— **Хто уживає товарів з маркою У. П. Т.,** при-чиняє ся до піднесеня поваги Товариства і піднимає жертву фабриканта на рідну школу.

— **Ювілейні торжєства в Росії.** В Росії буд-уть в сїм році обходити 300-літній ювілей панованя династії Романових. З тої нагоди оголошено таку урядову програму торжєств: Дня 6. марця с. р. відбудуть ся у всіх цер-квах держави торжєственні богослужєня, а перед тим процесії до соборів. По рєлігійних церемоніях будє відчитаний царський маніфєст. По богослужєнях відбудуть ся паради війск. Того самого дня в Успенськїм соборі в Мо-скві відправить торжєственну службу Божу митрополит Москви Макарій. Вечєром будє місто ілюмінованє. О 3. год. рано того дня в Петербурзі сповістить ся населєнє про поча-ток торжєства в Казанськїм соборі 21 гармат-ними вистрілами бастионів твердині. При бра-мах собора стануть відділи двірських грєнадієрів з прапорами. В тім соборі відправить торжєственну службу Божу петербургський митрополит Володимир в прїсєднєности царської пари, котра увійдє до собора в товаристві ці-лої родани та престолонаслідника і богато ве-ликокожних родич. Вздвож дороги походу у-ставлять ся ученики військових шкіл і війско. Коли царська пара займє місця в церковній лаві, архидиякон відчитає царський маніфєст, почім митрополит в асистенції члєнів сьв. синода і вєшого духовєнства відправить благодарственне богослужєнє.

При гомонї гарматних салів і звуках дєвонів з усіх церков вернє ся царська пара до зимової палати, де будє приймати желая. Вечєром будуть ілюміновані: Петербург, Цар-сьє Сєло, Петєргоф, Гатчіна і Павловск. Дня 7. марця о 10. год. рано приймє царська пара в зимовій палаті заступників лєокальних вла-стий та земств і організації ріжних станів. О 5. год. по полудни будє прийняте дипломатич-не тіло. Вечєром відбудє ся в Марійськїм театрі в прїсєднєности царської пари і запроше-них осіб галєва вистава. Дня 8. марця прий-мє цар в полудне народні депутати під про-водом старшин і дасть для них прийатє. Дня 9. марця відбудє ся в Зимовій палаті галєвий бенкет, в якім возьмуть участь цар, цариця, цариця вдова, великі князі і великі княжни з почєтами.

— **Неудача підбігунової виправи.** В підбігуно-вій виправі капітана Мавзона померли оноді англійський поручник Лінес і військовий лікар Мерц. Мавзон і єго товариші будуть мусіли перєзимувати в краю Адєляйди.

— **Замкнєнє „Товариства польської культури“.** З Варшави доносять, що тамошні власти зам-кнули оноді „Товариство польської культури“.

— **Засіданє міської ради у Львові.** Нянї, че-твер, відбуває ся перше засіданє ново вибра-ної міської ради у Львові.

— **Також причина!** З Петербурга доносять, що на домаганє чорносотєнців видофано з о-бігу ювілейні сєчєтові значки з портретом царя. Сє жаданє звучить так: „стємплюванє знач-ків з головою царя, є недостатчїю пошанова-ня володїтєля Росії“ і тому кожного з урядни-ків, який стємплює такі значки, повинні потягнути до відвїчалности за зневагу царської особи.

— **Новий тунєль.** „Loc. Anzeiger“ доносить з Парижа, що французьке правительство зго-дило ся на поведєнє тунєля через гору Мон Блянк.

— **Перєрвана молитва.** Американські дєвни-ки розказують про ось яку подїю, яка мала місце при отворєнє законодатної палати ста-ну Жєдїяна. Коли прєстєтантський пастєр Ген-рі відмовляв молитви, які американським зви-чаєм попереджують наради, почули ся нагло удари молотка, що заступає в Америці звї-нок прєдсїдника і губернатору стану вїзав го-лосно пастєра, щоби не виголосював політич-них бесїд. Виявило ся, що хитрий пастєр втручав в свою молитву слова прєсєби, щоби монополї руму перєстав належати до прави-тельства або був зовсїм знесений. Сей моно-поль приносить державі дуже значні доходи і тому перєстрах губернатора, що молитва пастєра могла би бути вислухана, є зрозумілий.

— **Жєртви готівкою** не звільняють нікого від обовязку жаданя купонів У. П. Т. і уживаня товарів з маркою У. П. Т.

— **Нїмецька позичка.** Банкова консорція об-няла 50 мїл. 4 прд. державної позички. Емі-сія наступить дня 7. марця по курсї 98-60. Т. зв. пруська консорція обняла 400 мїл. 4 прд. пруських касових бонів, платних в 1917. р. Емісія наступить також дня 7. марця по курсї 99.

Оповіді.

— **Господарско-ветеринарийний курс в Тєре-бовлї.** Філія краєвого товариства господарско-го „Сільський Господар“ в Тєребовлї уладжує при підмозї Головної Ради Товариства в днях 10, 11. і 12. марця с. р. курс господарско-ветеринарийний в Тєребовлї. Провідник сього курсу п. Володимир Чубатий, ветеринарийний лікар в Дрогобичі, виголосить в сїх днях ве-теринарийні виклади, єсупроводжені демон-страціями на фантомах, таблицах і ветерина-рийних інструментах. Курс будє обнимати рівнож виклади про годівлю худоби і пашні рослини, котрі виголосить Ва. Ф. Горєгєльд. З огляду на велике значєнє сього курсу для наших господарів пожаданим би було, щоби як найбільше число сєлян як з сусїдних сїл, так і з дальших взяло участь в тім курсї. Учасники з дальших сїл одержать даром нічліг. По скінченю курсу учасники одержать сьвідєцтво відбутюго курсу. Зголосувати ся вєлєжить у Вєч. о. Дубрака в Тєребовлї.

— **3 Самбора** Дня 1. марця відбудє ся за-ходом С. У. С. С. забава з танцями в салї „Руської Бєсїди“. Початок о год. 8. вєч. Стрїй домашній. Вступ від особи і К. Музика Фїд-єлєрів. Окремих запрошенє не висїлає ся.

— **Конкурс.** Повітовий виділ в Бєрежанах розписав конкурс на посаду окружного лікаря в Козовї з платнєю 1.000 К річно. Рєчинєць вношеня подань до 15. цєвтня.

— **Доповняючий вибір** одного члєна повітової ради в Станїславовї з групи міських громад, а іменно з міста Станїславова розписала прєзи-дия намїсництва на дєнь 12. марця 1913. р.

— **3 зєлізничї.** В „Газетї Львівській“ і „Ча-сописьмі технічній“ оголошує ц. к. Дирекция

державних зєлізничї у Львові розданє до-стави конструкції мостової. Офєрти належить вносити найдальше до 9. марця 1913 до 12. години в полудни. Загальні і подрїбні услїя доставки можна переглянути в відділі для у-держаня і будови зєлізничї в будинку ц. к. Дирекції державних зєлізничї у Львові, де також можна дістати формулярї на офєрти.

Олександр Барвіньський.

Спомини з мого житя.

(Дальше).

3 Моя громадянська і народна діяльність в Тернополї. Засновини Філії товариства „Прєсєвіта“ в Тернополї.

Побіч учительської шкільної праці вважав я своїм обовязком потрудити ся також на народній нивї, на котрій у нас в тих часах „жа-тва була многа, але робітників мало“. Доля мене поставила в тім самїм місті, в котрім я побирав перші науки, в котрім дійшов до па-родної сьвідомости в „Громаді“ в тих часах, коли можна було в Тернополї начисли-ти лєдво сїмох мєнш-більш осьвічених і сьвї-домих Русинів. Коли я обняв становищє про-фєсєра в терноп. семінарії, був вправді що до числа осьвічених Русинів у Тернополї знач-ний поступ, однак були се *disjecta membra*, котрі треба було зібрати і оживити до шир-шої і сьвідомої цілі народолюбивої роботи. З гімназийних і університєтських часів, з Гро-мади вніс я се зрозумінє, що нашому на-родови треба прєсєвити, щоби єго двигнути в морального і материяльного занєпаду, щоби єго довести до національної сьвідомости, і підготувати єго до сповнєня задачі прина-чєної єму Провидїєм і історією серед инших осьвічених народів.

В учит. семінарії крім мене був катєхит о. Сєвєрин Навроцький, що відчував по-требу народної роботи, хоч сам важко був пригноблений парадїяльними і шкільними о-бовязками. В гімназії виявляли охоту до та-кої роботи проф. Петро Лєвицький (в 1887. перєніс ся до німецької гімназії у Льво-ві і там помер передчасно), Кость Горбаль, що тоді став заступником гімн. учителя¹⁾, Юрій Гєдєв (учитель а описля директор муж. школи видїлової (умєр в Капошвар, на Угорщинї) в дорозї до Льоврани, де хотїв лі-чити ся), др. Володимир Лучаківський, адвокат (давно вже померший), Лєв Шєх-євич (адюнкєт судовий, тепєр вєсл. радник вєсн. кр. суду у Львові). В порозуміню з ни-ми розпочав я змаганя до заснованя Філії то-вариства „Прєсєвіта“²⁾ і вже в 1875. в осєнї предложив я статут Філії намїсництву. Однак намїсництво відносилось в тих часах навіть до „Прєсєвіти“ вєначєб до якогось небєзпє-чного товариства і відкинуло наш статут та заборонило сїй „нєлєгально“ утворєній Філії, всїяких чинностей, хоч она повстала на осно-ві статута „Прєсєвіти“, затвєрджєного намї-сництвом в 1870. р. Отжє треба було відкли-куватись до міністерства внутр. справ, але й там рішєно справу в некористь Філії, закиду-ючи, що в статутї не доповнено всіх вимог приписаних законом о товариствах. Намїсниц-тво (а за ним міністерство внутр. справ) до-бачили отжє се в 1875., чєго намїсництво не до-бачило в 1870. р. затвєрджуючи статут „Прєсєвіти“. Справа проволєлась до 29. чер-вця 1876. р., коли за прїзволом Головного видїлу зібрались члєни тернопільського повіту на збори.

Крім околичних сьвященників і народних учитєлів вписали ся в члєни також дєякі сьвідомі околичні сєляни, а не відказали сво-єї участи також проф. гімназії Віктор За-гайкєвич, хоч він усєго бояв ся, до чєго правитєльство тодішнє відносилось з недовір-чиво, гімн. катєхит Василь Копитчак, хоч зачислав ся до „тєрдих“, директор народної школи Савєлін Загайко, держ. прокура-тор Лєгінський (тодішній прєзидент су-ду окр. Лукїян Криницький, хоч був ви-бараний руским послом, відказав участи, бо, мовляв, єму випадало би станути на чолї, що я єму радо але безуспїшно предєклавав) і кіль-

¹⁾ Описля став проф. в Стрию, відтак в Перемислї, де помер.

²⁾ Першу Філію „Прєсєвіти“ засновано в Бортиках.

кох інших судових і скарбових урядників та місцевих міщан.

На відкриті філії вислав Головний Виділ „Просвіти“ відпоручником на загальні збори 29. червця 1876. р., котрі відбувалися у випрошеній на ту ціль магістрацкій салі (бо иншої тоді не було в Тернополі), мого брата Володимира. Питомою йому краснорічливою і теплою промовою зобразив він гірку минулину нашого народу і его занепад, вказав на потребу відродити з підмогою все-народної просвіти і науки та господарської праці народу та згадав про часи, коли руске міщанство в Тернополі було пануючим живлом, а нині виперте на передмісті змуже двигнутись до давнього значіння працею, ошадністю, просвітою і народною самовірою.

Висланий на сі збори комісар староства Оробкевич (з руского роду, опісля староста бережанський, нині на вислуженні у Львові) кілька раз переривав промову мого брата, хоч в ній не було нічого протизаконного або ворохобного.

Головою філії вибрано д-ра Л у ч а к і в с к о г о, хоч він тоді вже мало займав ся народними справами і давав лише фірму, а я став секретарем, бо на тім становищі бачив я найважливіше поле діяльності. Протоколи з діяльності Виділу філії тернопільської, писані моєю рукою, що зберегли ся там до нині, як мене запевняв проф. Б о д н а р, дали би не одну цікаву подробицю до історії просвітнього розвитку в Тернополі і на Поділлі (бо до філії належали члени не тільки з Тернопільщини, але й із Збаражчини, Скалатщини, Тереховельщини, Гусятинщини і Чортківщини) і Головний Виділ повинен би давнійші протоколи стягнути з філії до свого архіву яко матеріал для історії товариства і просвітнього руху в краю.

4. Відкриті університету в Чернівцях. Моя поїздка на Буковину. Взаємини з Буковинською Русю. Буковинський Альманах „Руска Хата“.

Хоч в Тернополі доля покликala мене до иншої роботи, то знакомство мое з Воробкевичами, навязане за академічних часів, піддержувало ся далше перепискою, котра нераз переривалась задля моїх клопотів, як і задля невзгодин в родині обох Воробкевичів (Григорій Воробкевич — Н. Шрам, переселив ся з кінцем 1869. р. також до Черновців). Мені бажалось навязати тісніші взаємини з Буковиною і з підмогою Воробкевичів розбудити там живий рух, однак самою перепискою годі було се зробити, бо треба було лично пізнати буковинські відносини. Нагода до того лучила ся мені в осені 1875. року, при засновинах університету в Чернівцях. На се торжество запросив мене Ів. Воробкевич і я тоді мав нагоду пізнати его всю семью (бо був его гостем підчас побиту в Чернівцях), а також знов довело ся мені зійти ся з давніми знакомими народовцями-громадянами галицькими Волод. Ясеницьким, Титом Реваковичом, Максимом Михайлом і в Буковинцями, котрих осередком була „Руская Бесѣда“, заснована з початком 1869. р. Була се перша моя поїздка поза межі Галичини. Сама подорож (була тоді чудова осіння погода), вид карпатських гір, образ зеленої, як справедливо називають, Буковини, чудове положення Черновців, велшчава митрополіа палата і т. п. зробили на мене незвичайне вражіння.

Тодішній міністер просвіти Штрессмаєр приїхав на відкриті новозаснованого університету, котре відбуло ся з великою вишанованістю. В православній катедрі відправлено архієрейське богослуження, котре зробило на мене давнє вражіння своїм утратізмом (деякі часті літургії співано по церковно-славянськи, инші по волоськи), а після того урядове відкриті університету в будинку поставленім властиво для учительської семінарії (мужескої і женескої). По полудні устроєно народні ігрища (Volksfest) в міській саді за містом (Volksgarten). Се було вельми цікаве видовище, бо тут зібрали ся численні групи селян (мужчин, молоді і дівчат) в святоточних одягах народних так, що се була справдешня жива народна вистава. Були тут з ріжних околиць краю крім наших буковинських Гудулів і Волехів, Мадяри (Секлери), Липовани (звані у нас кацапами), Німці, Вірмени — а все те представляло вельми живописну картину. Сі

групи пописували ся тут своїми народними танцями й иншими ігрищами, котрим приглядали ся численно зібрані на засновини університету гості з Буковини і з поза її меж. (Дальше буде).

Телеграми

з дня 27. лютия.

Відень. (ТКБ). Скарбова комісія ухвалила реасумувати онодішні ухвали в справі податку від шампана. При голосованні над §. 3. про 80-сотиковий податок стверджено необхідність комісії до ухвал з причини недостатчі комплету. Відтак референт Фінк предложив прийняти податку від тоталізатора і букмакера який внесе півтора мільона. Вчерашньої дискусії не покінчено, нині відбуває ся она далше.

Субкомітет податкової комісії покінчив вчера наради над правительственною предловою про полекші в домово-клясовім податку. §. 1. змінено в тім напрямі, що з найнижшій кляси одержали полекші. Там, де встпує поділена власність дому, який підпадає домово-клясовому податку, там будуть уділені полекші тим частинним власникам, яких відносини за тим промовляють. Принято також внесок п. А. Гросса, який домагав ся, що би тим законом обняти також аналогічні будинки в тих місцевинах, які обовязує домово чиншовий податок.

Будапешт. (ТКБ). Вчера прийняв цісар в Шенбруні о 1:30 год. предсідні ка міністрів Лукача. На послухавно предложив Лукач відставку міністра просвіти Зічія, яку цісар прийняв. Небавком предложить предсідник предлогу що до наслідника Зічія.

Будапешт. (ТКБ). В. кореспонденційне бюро перечить вість дивенників про імовірне уступленє міністра рільництва Шеренія.

Петербург. (ТКБ). Дума ухвалила 485.000 карб. на сьвято династії Романових.

Відень. „Neue Fr. Presse“ доносить, яко можливу річ, що в дни ювілея Романових, дня 6. марца, прибуде до Петербурга німецький цісар Вільгельм.

Петербург. „Рѣчь“ доносить, що німецький амбасадор в Петербурзі, гр. Турн просив останніми часами кілька разів о відставку.

Петербург. Дневники доносять, що крім трусениці у гр. Потюцкого поліція перевела трусениці також у кількох инших власників більших посіlostей на Волині, шукаючи за повстанцями.

Господарські, промислові і торговельні вісті.

Комунікат Краєвого Союзу для збуту худоби в торгу у Львові дня 21. лютия 1913.

На нинішній торг зігнано: Волів штук 26, бугаїв 7, коров 192, ялівника 154, телят 345, безрог 185; разом 910 штук.

Плачено за метричний сотнар живої ваги т. є за 100 кг.: за опасові воли 100 до 110 К, за худі воли 90 до 96, за бугаї 76 до 96, за корови на заріз 56 до 90, за ялівник 60 до 96, за телята 64 до 110, за безроги 104 до 118 К.

Комунікат Краєвого Союзу для збуту худоби в торгу на рогау худобу у Відні, дня 25. лютия 1913.

Загальний згін виносив 13.904 штук. З того доставлено з Галичини 5.234 штук.

Ціни: Безроги галицькі, молоді, легкі, Пріма 124 до 132 К, тяжкі і товсті, Пріма 124 до 132, середні і гірші 110 до 122, старі і вибраквані 96 до 110 К.

Тенденція: Сей торг супроти попереднього був слабший о 417 молодих безрог, як також о 1724 безрог товстих. З причини слабого згону при дуже живім попиту безроги молоді піднесли ся на ціні загально о 4—6 с. товсті безроги плачено в Пріма сортах о 4 сот., а в гірших о 5—6 сот. більше.

Спики приналежні до Краєвого Союзу для збуту худоби у Львові доставили 51 штук на — штук, проданих через Хліборобську Агенцію для продажі худоби.

Особа бездітна, середних літ, згідна, розуміюча ся добре на всім, завяла би ся щиро зарядком дому у сьвященника. Зголошення: п. Петровска, Львів, ул. Петра Скарги 2, в подвір'ю. 502(2)

!!! Свій до свого !!!

Перший Український Висилковий Дім Музичних Струментів

ОРКАН

у Львові, ул. Тиха ч. 1.

поручає по найдешевших цінах: скрипки, басы, цитри, флети, клярнети, труби, бубни і т. д. та закладає цілі сокілські, січові, читальняні й шкільні струнні або дуті оркестри на всякий склад.

Цінник даром.

— Хто ще не має образа Візд Б. Хмельницького до Києва? звольте ласкаво поспішати ся з замовленням. Ціна: К 10 (люксусове К 16 на вичерпаню) пересилка К 1-20. Відповідні рами зі склом, оправою і опакуванням: сальнові К 12, дубові і золоті по К 16, магоньові і плюшові по К 20, спеціальні К 28. Замовляти на адреси: І. Павлик або М. Кривецкий, Львів, Ринок 10, а також „Сокіл-Батько“ Львів, Руска 20. Полекші в сплатах.

КІНО „КОПЕРНИК“

Sans-Rival

ул. Коперника ч. 9 у Львові.

Представлення відбувають ся щоденно від год. 4 до 11. В неділі і сьвята від 3 до 11.

Добірна програма.

489

Рух залізничних поїздів

обовязуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середно-європейского.

Замітка. Поїзди поспішні означені грубим друком. Години нічні від 600 вечером до 556 рано означені підчеркненням чисел минутних.

Вігізз зі Львова

з головного двірця:

До Кракова: 12³⁵, 3⁴⁰, 8²², 8⁵⁵, 2⁴⁵, 3^{45*}, 5^{46†}, 6⁰⁵, 7⁰⁰, 7³⁰, 11¹⁰.
*) до Ряшева.
†) до Мшани.
До Підволочиска: 6¹⁰, 10³⁵, 2²⁷, 2^{50†}, 8⁴⁰, 11¹³.
†) до Красного.
До Черновців: 2⁵⁰, 6¹⁰, 9¹⁵, 9³⁷, 2²⁵, 3^{05*}, 6^{28†}, 7^{55*}, 11⁰⁰.
*) до Станіславова, †) до Коломиї. *) до Ходорова кожного попереднього дня перед неділею і сьвятом.
До Стрия: 6⁰⁰, 7³⁰, 1⁴⁵, 6⁵⁰, 11²⁵.
До Самбора: 6⁵⁸, 9⁰⁵, 3⁵⁰, 10⁵⁶.
До Сокаля: 7³⁵, 2²¹, 8⁰⁰, 11^{35*}.
*) до Рави рускої (лише в неділі).
До Яворова: 8⁴⁰, 5⁴⁵.
До Підгаєць: 5⁵⁵, 4⁵³.
До Стоянова: 7⁵⁵, 6⁰⁰.

з двірця „Львів-Підзамче“:

До Підволочиска: 6²⁵, 10⁵⁵, 2⁴², 3^{07†}, 9⁰¹, 11³⁰.
†) до Красного.
До Підгаєць: 6⁰⁹, 1^{21*}, 5¹⁵, 10^{40§}.
*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.
До Стоянова: 8¹², 6¹⁷.

з двірця „Львів-Личаків“:

До Підгаєць: 6²⁸, 1^{40*}, 5³⁶, 10^{59§}.
*) лише до Винник. §) до Винник лише в суботу і неділю.

Поїзд поспішний зі Львова до Підволочиска відіждить о год. 2. мін. 16 по полудні з перону 2, Нр. сходів II.

Поїзд особовий зі Львова до Красного відіждить о год. 2. мін. 50 по полудні із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.

Поїзд особовий зі Львова до Станіславова відіждить о годині 2. мін. 35 по полудні з перону 3 Нр. сходів III.

Львокарні поїзди.

з головного двірця:

До Брухович: що дня: 6⁰².

Асекуруйте своє майхо від огню в „Дністрі“!

Кожний Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страги, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

Кожний Русин повинен асекуровати ся тільки в рускім товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекураційного, тільки один „ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпечення селянських буд. нків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1912 виносить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінителей.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих банках. в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1912 року 3,910.293 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечення на житє у всіх догідних комбінаціях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, пенсії).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечати від крадежи з вломом дважимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векслі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Поручаємо книжку: О. Стефан Білімський „Матеріалістичний сьвітгляд в кругах шкільної молоді, его причини і наслідки“.

Ціна 50 сот. (почтова оплата 5 сот.) Набувати можна в книгарні Наук. Тов-а ім. Шевченка у Львові, Ринок 10, або у автора, катехита гімназії в Жовкві.

Чистий дохід на „Ювілейну Захоронку ім. о. Маркіяна Шашкевича в Яворові“.

Крігізз до Львова

на головний дворець:

З Кракова: 2²², 5⁴⁵, 7²⁵, 8⁵⁰, 1¹⁰ 10⁰⁵, 1³⁰, 2^{00§}, 5⁴⁰, 7^{25†}, 8²⁵, 9⁵⁰.
*) з Тарнова.
З Підволочиска: 7²⁰, 11³⁰ 2¹⁵, 305. 10³⁰, 10^{48†}.
†) до Красного.
З Черновців: 12⁰⁵, 5^{15§}, 5^{45†}, 7⁴⁰, 10^{25*}, 1⁵⁵, 5⁵², 6²⁶, 9³¹.
*) зі Станіславова, †) з Коломиї, §) з Ходорова кожного слідуючого дня по неділі і сьвяті.
Зі Стрия: 7²⁸, 1⁴⁰, 4²⁵, 6⁴⁵, 11⁰⁰ і римо-кат. сьвята.
З Самбора: 7⁵⁰, 9⁵⁵, 2¹⁰, 8³⁰.
Зі Сокаля: 7¹⁰, 1²⁵, 7⁵⁷.
З Яворова: 8¹², 4²⁰.
З Підгаєць: 11¹⁰, 10²⁰.
Зі Стоянова: 10⁰¹, 6³⁰.

на дворець „Львів-Підзамче“:

З Підволочиска: 7⁰¹, 11¹¹ 2⁰⁰, 5¹⁰, 10¹² 10^{31†}.
†) до Красного.
З Підгаєць: 7^{26*}, 10⁴⁹, 6^{29*} 10⁰¹, 12^{00§}.
*) з Винник, §) з Винник лише в суботу і неділю.
Зі Стоянова: 9²¹, 6¹¹.

на дворець „Львів-Личаків“:

З Підгаєць: 7^{08*}, 10³¹, 6^{11*}, 9⁴¹, 11^{43§}.
*) з Винник, §) з Винник в суботу і неділю.

З друкарні В. А. Шайковського у Львові.